

Overzicht van voorstellen

Toelichting

In deze kadernota beschrijven wij in de programma's en doelenbomen de voorstellen met financiële consequenties. In deze tegel vindt u de voorstellen per programma.

Subdoelen

Structurele effecten vanuit de jaarrekening / collegeprogramma per programma

Activiteiten

- **Structurele effecten vanuit de jaarrekening / collegeprogramma Programma Sociaal Domein**
Omschrijving

In deze alinea een toelichting op de structurele effecten vanuit de jaarrekening voor het sociaal domein. Deze zijn voordelig voor onze (meerjaren)begroting.

Wmo voorzieningen

Er is afgelopen 3 jaar een overschot op woonvoorzieningen en rolstoelen en om financieel scherp aan de wind te varen kan dit worden bijgesteld in de ramingen. Het is een volumeneutrale raming. Hierin zit wel een risico want Wmo voorzieningen blijven open einde-regelingen en de vergrijzing zal komen. Voor de post Wmo-vervoersvoorzieningen is dit positieve beeld er niet en is het beeld grillig. Bij eventuele overschrijdingen worden onze reserves ingezet.

De doorwerking van doelgroepenvervoer (m.n. leerlingenvervoer) wordt ook in de loop van dit jaar nader beschouwd. Er is sprake van een wisseling van aanbieder halverwege het jaar. Indien nodig komen we hierbij de Berap en/of begroting op terug.

Uitvoeringsbudget sociaal domein

Het uitvoeringsbudget sociaal domein is bedoeld voor uitvoerings- en bedrijfsvoeringszaken sociaal domein. Denk hierbij aan bijv. Dashboard, inkooptrajecten, regionale samenwerking (Samen14) en de verplichte cliëntervaringsonderzoeken). De afgelopen drie jaren is op dit budget én het budget om o.a. calamiteiten te bestrijden onderuitputting op vandaar dat wordt voorgesteld – gezien de wens scherp te willen ramen en meer risico te nemen - een deel van de structureel geraamde middelen af te ramen. In totaal € 70.000,- voordelig. Mocht toch vanwege pieken of incidenten meer nodig blijken, dan wordt op dat moment via bijv. Berap of reserves in aanvullende dekking voorzien.

Algemene Bijstand

Terugkijkend de afgelopen 3 jaren is er steeds in de jaarrekening een overschot op de financiering van de bijstand (BUIG). In deze kadernota is het voorstel om dit aan de voorkant nu aan te passen. Het continue voordeel is een prestatie van de afdeling die door volle 100% inzet mensen weer richting werk krijgen en hierbij gebruik maken van een op maat gemaakt plan. Ons beleid voor inzetten van Loonkostensubsidie werkt ook gunstig uit. Tenslotte is de arbeidsmarkt hierbij ook gunstig gezind. Belangrijk is wel te melden dat we hierbij risico's lopen. Het budget is een open einde regeling en is erg conjunctuur gevoelig. Met andere woorden we hebben niet direct invloed op het aantal mensen wat gebruikt maakt van deze regeling. Daarnaast wordt het macro budget jaarlijks aangepast (daalt in 2024) is er een verdeelsleutel waarbij rekening wordt gehouden met het aantal mensen die gebruik heeft gemaakt van deze regeling. Uiteindelijk zijn er dus ook factoren die er toe kunnen leiden dat de gemeente dan wordt gekort c.q. dat uitgaven toenemen.

Stimuleringsfonds 2025.

Omdat het budget voor het voormalige innovatiefonds sociaal domein stelselmatig niet volledig werd gebruikt, wordt dit in deze Kadernota afgeschaald van € 50.000,- naar € 35.000,-.

Eerstelijnsloket Wmo (inlopen Wmo)

Vanuit deze post wordt in elke kern een inloop gefinancierd voor de Wmo doelgroep van Evenmens en ZorgSaam. De inlopen zijn onderdeel van ons voorliggend veld en bieden een alternatief voor geïndiceerde dagbesteding vanuit de Wmo. We zien al enkele jaren een onderschrijding op deze post en er zijn geen aanvragen voor uitbreiding. Het voorstel is daarom een afroaming van het budget met € 30.000,-.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Wmo voorzieningen	s	€300.000	v
Uitvoeringsbudget sociaal domein	s	€70.000	v

Algemene bijstand	s	€740.000	v
Stimuleringsfonds / Innovatiebudget	s	€ 15.000	v
Eerstelijnsloket Wmo (inlopen)	s	€ 30.000	v

- **Structurele effecten vanuit de jaarrekening / collegeprogramma Programma Ruimte**

Omschrijving

De laatste jaren is de schade aan openbare verlichting door vandalisme sterk gedaald. Dit laat al een aantal jaren een onderschrijding zien bij de jaarrekening. Het begrote bedrag kan dan ook verlaagd worden met € 25.000.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Minder schade openbare verlichting door vandalisme	s	€ 25.000	v

- **Structurele effecten vanuit de jaarrekening / collegeprogramma Bedrijfsvoering**

Omschrijving

Door areaal uitbreiding zijn de OZB opbrengsten hoger. Dit heeft een structureel effect, derhalve kan de begrote opbrengst met € 100.000 omhoog.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Meer OZB ontvangst door areaal uitbreiding	s	€100.000	v

Subdoelen

Overzicht voorstellen Programma Sociaal Domein

Activiteiten

- **VOORSTEL: Verstrekken Inkomensvoorzieningen**

Omschrijving

Kwaliteitsborging sociaal domein middels continueren functie kwaliteitsmedewerker sociaal domein

In verband met het feit dat de kwaliteitsmedewerker sociaal domein afgelopen januari gebruik heeft gemaakt van een RVU-regeling en boventallig is geworden doen we dit voorstel. Binnen de organisatie zijn geen middelen meer beschikbaar, maar tegelijkertijd blijven er wel de nodige werkzaamheden – ook vanwege aanhoudende eisen van rijkswege - met een cruciaal karakter in het sociaal domein.

Hierbij moet worden gedacht aan werkzaamheden op het gebied van: het beschrijven/actualiseren/controleren/toetsen van (werk)processen in het sociaal domein (4-ogen principe); verrichten steekproeven m.b.t. gevolgde werkwijzen, toetsing aan wet- en regelgeving; verplichte aanleveringen richting ministeries (denk bijv. aan Beeld van de Uitvoering, Loonaangifte); verplichte werkzaamheden in het kader van SUWINET (het systeem wat wordt gebruikt voor o.a. controle op rechtmatigheid binnen de Participatiewet). Wanneer de functie niet zou worden ingevuld worden de nodige risico's gelopen, waaronder het niet voldoen aan wet- en regelgeving (met bijv. boetes tot gevolg) en het negatieve oordelen vanuit verplichte audits en zelfs het afsluiten van SUWINET. Tevens is deze functie noodzakelijk wegens inzet van deze medewerker voor het bestrijden van fraude, mede naar aanleiding van de recente ervaringen op dit gebied. Binnen (de reguliere formatie van) het sociaal domein is geen ruimte, gelet op de reeds bestaande formatie en werkdruk, om deze werkzaamheden te verrichten. Daarom wordt voorgesteld om jaarlijks 20 uur aan formatieve ruimte op te nemen voor de kwaliteitsmedewerker sociaal domein. Deze kosten bedragen € 45.000 structureel.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n

Kwaliteitsmedewerker Sociaal Domein	s	€ 45.000	n

Borging dienstverlening Aanvragen levensonderhoud

Gemeente Almelo heeft besloten om niet langer de dienstverlening op het gebied van Aanvragen Levensonderhoud (ALO) te verrichten voor een aantal omliggende gemeenten. Om de dienstverlening in Twenterand te kunnen verrichten is het noodzakelijk om hiervoor formatie op te nemen. Het spreekt vanzelf dat we moeten voldoen aan onze wettelijke plicht de aanvragen tijdig af te handelen conform ons beleid en daarom is het onvermijdelijk dat voor deze extra werkzaamheden ook gekeken is naar voldoende formatie bij consultants en backoffice. Uiteindelijk wordt na uitgebreide afweging voorgesteld 18 uur formatie voor een inkomensconsulent en 18 uur voor een werkconsulent op te nemen. Deze kosten bedragen € 70.000 structureel. Hierin is onze bijdrage voor de dienstverlening aan Almelo verrekend. Wanneer er niet gekozen wordt om de formatie in te vullen, dan komen er wachtlijsten (met overschrijding van termijnen), zal er onvoldoende gescreend kunnen worden op mogelijkheden tot matching en doorgeleiding naar werk, met als gevolg dat er meer instroom zal zijn naar uitkeringen. Daarnaast zal er ook onvoldoende ruimte zijn om te beoordelen in hoeverre iemand recht heeft op een uitkering en bestaat dan ook risico dat inwoners een uitkering zullen ontvangen terwijl zij er mogelijk niet altijd recht op hadden. Dit heeft naast het verstrekken van onterechte uitkeringen ook financiële effecten tot gevolg en zorgt voor extra werkzaamheden (denk bijv. aan werkzaamheden in het kader van terugvorderingen).

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Borging dienstverlening Aanvragen levensonderhoud	s	€ 70.000	n

---

- **VOORSTEL: Garanderen ondersteuning door beschikbaar stellen en toewijzen van maatwerkvoorzieningen**

Omschrijving

Voorstel: Huishoudelijke Ondersteuning

De prognose voor 2025 en verder laat een toename zien van de kosten voor de HO. Dit wordt deels verklaard door de vergrijzing en een stijgend aantal inwoners wat afhankelijk is van HO. Daarnaast merken we financiële effecten van gewijzigd beleid. Per 1 februari 2024 hanteren we het vernieuwde Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning van Bureau HHM bij het indiceren van HO. De indicatie wordt op een objectieve en onafhankelijke wijze vastgesteld, hetgeen een waarborg is voor rechtszekerheid voor inwoner. De Centrale raad van Beroep (CrvB) onderschrijft dat het normenkader van bureau HHM voldoet aan eisen die gesteld worden aan normtijden. Het toepassen van dit normenkader leidt tot hogere indicaties. Een groeiend aantal cliënten en hogere indicaties leiden dus tot hogere kosten binnen de HO. Om de financiële dekking in evenwicht te brengen met de realiteit wordt een structurele ophoging van het budget voorgesteld van € 400.000,-

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Huishoudelijke ondersteuning	s	€400.000	n

- **VOORSTEL: Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein**

Omschrijving

Optimale bedrijfsvoering sociaal domein middels continuering taken senior bedrijfsvoering sociaal domein

Vanwege de organisatie-ontwikkeling heeft een herschikking plaatsgevonden hetgeen de bedrijfsvoering in het sociaal domein raakt. Om zaken zuiver te neer te zetten zijn de leidinggevende taken (en ook de huidige medewerker en de formatieruimte) naar de teamleidersfunctie

Ondersteuning Sociaal en Interne Bedrijfsvoering (2 teams) gegaan. De tactisch/operationele taken voor het sociaal domein zijn hierdoor vrijgevallen en hiervoor is geen ruimte binnen de formatie beschikbaar, terwijl uitvoering van deze senior-taken onmisbaar is.

Het gaat daarbij om werkzaamheden zoals bijv. sturing en financiële verantwoording van budgetten in

het sociaal domein (o.a. signaleren van trends en financiële afwijkingen op budgetten), bijdrage aan de P&C cyclus, deelname aan regionaal overleg (Bedrijfsvoering Samen14), sturing op diverse lokale/regionale projecten, advisering over diverse beleidsvraagstukken en inkooptrajecten, borgen van interne processen rondom de bedrijfsvoering in het sociaal domein en het doen van verplichte aanleveringen richting o.a. CBS en ministeries. Reguliere taken die het functioneren en beheersen van het sociaal domein ondersteunen. Niet invullen betekent forse gevolgen voor de gemeente. Op basis van voornoemde is het noodzakelijk om deze taak in te vullen. Wanneer niet hiervoor gekozen zou worden ontstaan er risico's:

- financiële afwijkingen binnen budgetten (zoals bekend zijn in het sociaal domein de open einde regelingen waarbij flinke financiële risico's kunnen optreden wanneer er onvoldoende tijdig wordt gesignaleerd);
- risico's van onvoldoende beheersing op het proces, waardoor potentiële fraude zou kunnen optreden.
- risico's bij de accountantscontrole (oordeel omdat de bedrijfsvoering niet voldoet);
- mislopen van inkomsten/ verhalen;
- risico van boetes die worden opgelegd wanneer niet wordt voldaan aan termijnen.

Binnen het sociaal domein danwel aanpalende teams is er geen ruimte, gelet op de reeds bestaande formatie en werkdruk, om deze werkzaamheden te verrichten. Derhalve wordt voorgesteld om 28 uur aan structurele formatie voor de senior bedrijfsvoering sociaal domein op te gaan nemen. De kosten hiervoor bedragen € 70.000 structureel.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Senior Bedrijfsvoering Sociaal Domein	s	€ 70.000	n

- **VOORSTEL: Samenwerking Samen Twente**

Omschrijving

Vanuit de SamenTwente zijn er bij de Twentse gemeenten extra financiële bijdragen gevraagd. Een aantal bijdragen zijn onvermijdelijk vanwege veiligheid en het continueren van essentiële dienstverlening. Voorbeelden van deze onvermijdelijke bijdragen zijn informatieveiligheid, -management en privacy. Verhogingen van bijdragen bij VTT, Milieu en Gezondheid en Forensische geneeskunde zijn voor de komende 2 jaar incidenteel toegezegd. Incidentele dekking van de ontwikkelingen sluit aan bij de wens van het college en het besluit van het Algemeen Bestuur van SamenTwente om deze tijdelijk te continueren. Op verzoek van het Algemeen Bestuur SamenTwente loopt nu dit jaar een kerntakendiscussie gezien de grote budgetwens rondom SamenTwente en de situatie dat gemeenten een ravijnjaar tegemoet gaan.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Verhogingen van bijdragen Samen Twente (2025 en 2026)	i	€ 250.000	n

- **VOORSTEL: Inkoop jeugd 2025**

Omschrijving

Vanaf 1 januari 2025 wordt gestart met een nieuw regionaal inkoopmodel voor Jeugd en Wmo. Uit de impactanalyse blijkt dat dit tot € 991.000,- meerkosten voor Twenterand leidt bij gelijkblijvende instroom. De meerkosten komen deels voort uit de herijking van de reële tarieven en CAO-stijgingen, zoals al eerder aangegeven in de over de Inkoop Jeugdhulp 2025 verstuurde Raadsbrief. Er is bij de begroting 2024 al rekening gehouden met de prijseffecten van het reële tarievenonderzoek. Daarnaast komt de impact voort uit de landelijke opdracht om grote residentiële voorzieningen af te bouwen en toe te werken naar kleinschalige woon- en verblijfsvoorzieningen. Deze ombouw heeft een verhogend effect op de tarieven. Daarom is het noodzakelijk om de instroom te verminderen en de trajectduur (zorginzet) te verkorten. Om dit kansrijk te laten zijn, wordt er ingezet op de ontwikkeling en inzet van ambulante alternatieven voor verblijf.

Eigen initiatieven in Twenterand zijn hierbij van belang, maar we zullen dit ook regionaal oppakken in de Samenwerkingsagenda. Voorbeelden van eigen initiatieven zijn het lokaal ontwikkelen van

passende woonvormen voor jongeren (18-/ 18+) met een lichte begeleidingsvraag of de inzet van extra gezinswerk. Ook is het noodzakelijk om de sociale basis te versterken en om invulling te geven aan normaliseren en het ontmoedigen van claimgedrag. Dit is ook een belangrijk thema in de IBN. Dit zijn trajecten die pas op de lange termijn resultaat opleveren, maar wel noodzakelijk om de menselijke maat en continuïteit te kunnen blijven bieden aan onze inwoners. Daarnaast worden er mogelijkheden onderzocht om nieuwe werkafspraken met externe verwijzers voor jeugd te maken.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Inkoop jeugd 2025	s	€ 700.000	n

- **VOORSTEL: Afspraken maken en beheren met instellingen, zorgaanbieders, huisartsen en Raad voor kindbescherming**

Omschrijving

POH Jeugd

Sinds 2017 zijn praktijkondersteuners actief in huisartsenpraktijken (POH) op het gebied van jeugd geestelijke gezondheid (jeugd-ggz). Het doel is laagdrempelig, dicht bij huis informatie te bieden en hulpvragen te beantwoorden rondom opvoeden en opgroeien. We streven ernaar om tot een zo groot mogelijk dekking van het aantal deelnemende huisartsen te komen. Dit is ook in lijn met de Hervormingsagenda jeugdzorg en de Regiovisie Jeugdzorg Twente. Het budget is niet meegegroeid met het toenemende aantal huisartsen. De administratieve verwerking bleek niet aan te sluiten bij werkelijke kosten en collegebesluiten.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
POH Jeugd	s	€ 56.700	n

Subdoelen

Overzicht voorstellen Programma Ruimte

Activiteiten

- **VOORSTEL: Uitvoeren actieplan ondermijning**

Omschrijving

In 2024 is een actieplan ondermijning opgesteld, waarin acties m.b.t. ondermijning worden geborgd en planmatig worden weggezet. De verbeteracties uit de weerbaarheidsscan staan hierin verwerkt, net als de regionale doelstellingen ("basis op orde") waaraan de gemeente zich heeft gecommitteerd. Om deze zogenaamde "basis op orde" te krijgen, is extra capaciteit voor ondermijning een noodzakelijkheid. Voor de wettelijke taak 'Ondermijning' is 24 uur extra structurele capaciteit nodig. Daartoe is een budget nodig ter hoogte van € 75.000,-.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Uitvoeren actieplan ondermijning	s	€ 75.000	n

- **VOORSTEL: Twenterandse bijdrage VRT**

Omschrijving

De Twenterandse bijdrage voor de VRT is voor 2025 begroot op € 2.641.656. Dit betekent een stijging van onze gemeentelijke bijdrage van ruim 8% die volgens de Veiligheidsregio te wijten is aan loon- en prijsindexeringen. In de meerjarenbegroting van de gemeente Twenterand is voor 2025 rekening gehouden met een bijdrage van € 2.497.447. Dit is een stijging van 2% ten opzichte van vorig jaar. Dit betekent dat er een structureel tekort is van € 144.000

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Twenterandse bijdrage VRT	s	€ 144.000	n

- **VOORSTEL: Wegen Hammerflie**

Omschrijving

Vanwege bodemopbouw is een extra investering van € 500.000 euro in 2025 en €500.000 euro in 2026 naast het 'normale' onderhoud (volgens beheerplan) noodzakelijk (Bakkersweg in 2025, Polderweg en Hammerflie in 2026). Vanwege bodemopbouw in combinatie met klimaatverandering (oxidatie van veen) worden deze wegen sneller slechter dan tot voor kort voorzien, daarom zijn de kosten voor het verkeersveilig houden van deze wegen hoger dan bij reguliere wegen. Daarom is de genoemde investering nodig.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Wegen Hammerflie 2025	i	€ 500.000	n
Wegen Hammerflie 2026	i	€500.000	n

- **VOORSTEL: Noorderweg**

Omschrijving

Vanwege de bodemopbouw is een extra investering nodig van € 300.000 euro in 2025 naast het 'normale' onderhoud (volgens beheerplan). Voor de Noorderweg is een aparte adviesnota geweest i.v.m. problematiek Kanaal Almelo-De Haandrik. Hierin is expliciet vermeld dat er drie gedeelten van de Noorderweg die verzakt zijn, als pilot zijn/worden uitgevoerd. Dit om te onderzoeken of dit ook een goede aanpak is voor toekomstige verzakkingen. Als pilot werkt is de investering van 300.000 euro nodig voor het aanpakken van de andere verzakkingen.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Noorderweg	i	€ 300.000	n

- **VOORSTEL: Uitvoeringsprogramma VTH- speerpunten ODT**

Omschrijving

Ontwikkelingen milieutaken, de ODT en de gevolgen. Diverse ontwikkelingen eisen structureel een hogere jaarlijkse bijdrage aan de ODT. Dat zijn de gevolgen van het resultaat uit het onderzoekstraject 'Herijking financiering ODT'. Daaruit is gebleken dat het noodzakelijk is om financiële dekking in evenwicht te brengen met de realiteit ten einde een gezonde en duurzame (meerjaren)begroting voor de gemeente en de ODT te realiseren. Daarbovenop komen de recentelijke aanbevelingen van de commissie Van Aartsen die door de minister zijn overgenomen. Een belangrijk deel van die aanbevelingen richten zich op het robuust maken van de Omgevingsdiensten zodat ze blijvend kunnen voldoende aan de VTH-kwaliteitseisen waar het gaat om capaciteit, kennis en vaardigheden. Dat zorgt samen er voor dat Twentebreed de jaarlijkse bijdrage aan de ODT in stappen naar een hoger realistisch niveau wordt gebracht om alle wettelijke milieutaken door de ODT -conform de eisen - uit te kunnen laten voeren. Bovendien gaan er vanuit onze gemeente meer opdrachten naar de ODT vanwege het feit dat de gemeente zich ontwikkelt in woningbouw (denk bijvoorbeeld aan Vriezenveen Zuid) en bedrijven, gewijzigde regelgeving in relatie tot klimaatdoelen, stikstof bodem(PFAS) en energietransitie. De energietransitie vergt binnen dit alles ook inzet. Dat gaat met SPUK-gelden voor energiemaatregelen die de overheid beschikbaar stelt en door de gemeente met een gelijk deel moet worden aangevuld. Eis is dat de SPUK-gelden besteed worden, omdat deze gelden anders teruggestort moeten worden.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Ontwikkelingen ODT	s	€72.000	n
Energiemaatregelen ODT 2026	i	€ 26.000	n
Energiemaatregelen ODT 2027	i	€ 27.000	n

Het bedrag loopt op naar € 155.000 in 2028 in verband met de versterking VTH-stelsel en de verplichtingen in relatie tot de resultaten van de commissie Van Aartsen, zoals is gebleken uit de conceptprogrammabegroting 2025 van de ODT.

- **VOORSTEL: Kanaal Almelo - De Haandrik**

Omschrijving

De problematiek rondom het kanaal Almelo-De Haandrik zal ook in 2025 onze aandacht blijven vragen. We weten niet precies wat er op de gemeente afkomt. Er is nog veel onduidelijk en onzeker. De werkzaamheden lopen door en er moeten bijeenkomsten worden georganiseerd. Voor specialistische taken, juridisch advies en vergunningverlening schakelen wij indien nodig externe expertise in. Dit geldt ook voor de projectleiding en communicatie.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Kanaal Almelo - de Haandrik	i	€155.000	n

- **VOORSTEL: Woningbouwversnelling**

Omschrijving

Op het gebied van woningbouw komt er veel op de gemeente af qua verplichtingen en gemaakte afspraken. Om overzicht te krijgen en beter te kunnen sturen op de woningbouw is het Programmaplan Woningbouw 2024-2027 opgesteld. Hierin zijn de ambities van het college qua woningbouw verwerkt en wordt ingezet op de realisatie van 1200 woningen, conform het woningbouwbehoefteonderzoek van Tellers & Benoemers, zoals ook door uw Raad vastgesteld. Het Programmaplan Woningbouw 2024-2027 is in april 2024 door het college vastgesteld. De raad is middels een raadsbrief over het Programmaplan geïnformeerd.

Voor de uitvoering van het Programmaplan Woningbouw 2024-2027 is verdeeld over de jaren 2025/2026/2027 een bedrag benodigd van € 3.060.000,-. Hiervan is reeds € 250.000,- gedekt.

In de kadernota wordt gevraagd:

* 2025: € 1.150.000,- dekking uit reserve

* 2026: € 830.000,- dekking uit reserve

* 2027: € 830.000,- dekking uit reserve

Het voorstel is om dit bedrag van € 2.810.000 te dekken uit de nog te vormen reserve versnellen woonopgave. Het voorstel is om deze reserve te vormen uit het overschot van de jaarrekening 2023.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Woningbouwversnelling 2025	i	€1.150.000	n
Woningbouwversnelling 2026	i	€ 830.000	n
Woningbouwversnelling 2027	i	€ 830.000	n

- **VOORSTEL: Opstellen en uitvoeren routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed**

Omschrijving

De Klaampe

Als gemeente Twenterand zijn we eigenaar van het vastgoed Kulturhus de Klaampe in Westerhaar. Sinds de oplevering van het gebouw zijn er al klachten over het binnenklimaat. Het is te heet in de zomer en te koud in de winter. De afgelopen jaren is gebleken dat binnen de huidige gebouwinstallatie deze problemen niet op te lossen zijn. Dit vraagt nieuwe installaties voor het complex, voor verwarmen koelen en ventilatie, en daarvoor is budget nodig, (het huidige onderhoudsbudget van gebouwenbeheer voor de Klaampe is gericht op onderhouden van de bestaande installatie). Hierbij komt dat wij als eigenaar de plicht hebben om het pand in goede staat van onderhoud te houden en te werken aan verduurzaming. We moeten ons houden aan de wettelijke plicht voor maatschappelijk vastgoed om in 2030 55% CO2-uitstoot te verminderen. Door onder andere de daken

extra te isoleren, zonnepanelen te plaatsen, ledverlichting toe te passen, willen we de CO2 uitstoot verminderen.

De werkzaamheden voor verbetering van het binnenklimaat combineren met verduurzaming is werk met werk maken en kost minder dan de projecten separaat aan te pakken. Niets doen is geen optie en een groot risico voor de exploitatie van de Klaampe, de te verhuren ruimten worden minder courant, ook kan het de huurderiving, die er nu al is, verder in de hand werken.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Verduurzamen de Klaampe (Krediet € 2.850.000)	s	€ 121.000	n

Subdoelen

Overzicht voorstellen Programma Economie en Vrije tijdsbesteding

Activiteiten

- **VOORSTEL: Uitvoering Cultuurakkoord**

Omschrijving

Het beleidsterrein cultuur is op dit moment sterk in beweging. Dit vraagt om een verandering waarbij samenwerking en integraal werken centraal staan. Om dit te kunnen realiseren, willen we samen met partners via een transitie cultuur toewerken naar een lokaal cultuurakkoord. Voor de uitvoering van dit cultuurakkoord willen we extra gelden inzetten om (nieuwe) activiteiten te kunnen aanjagen.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Uitvoering cultuurakkoord (per jaar 2025-2026)	i	25.000	n

- **VOORSTEL: Uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente**

Omschrijving

Cultuur moet voor elke inwoner van Twenterand beschikbaar zijn. In de cultuurregio wordt hier in regionaal verband aan gewerkt. De afgelopen jaren is al sterk ingezet op samenwerking. De ambitie is om nog meer te gaan samenwerken. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan thema's zoals de bibliotheken, jongerenparticipatie, (immaterieel) erfgoed en vrijetijdseconomie. Om dit mogelijk te maken wordt een financiële bijdrage van gemeenten gevraagd. Deze bijdrage biedt mogelijkheden op cofinanciering vanuit het rijk, fondsen en de provincie Overijssel. De gemeente Twenterand kan ook deelnemen aan projecten die worden gefinancierd vanuit het gezamenlijke fonds Cultuurregio.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente 2025	i	€ 17.000	n
Uitvoeringsprogramma Cultuurregio Twente 2026	i	€ 21.500	n

- **VOORSTEL: uitbreiding subsidieregeling cultuur**

Omschrijving

We willen samen met culturele organisaties Twenterand beter op de kaart zetten door middel van culturele festivals en evenementen. Om hiervoor extra mogelijkheden te bieden, wordt de subsidieregeling uitgebreid in 2025 en 2026.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Uitbreiding subsidieregeling cultuur 2025 en 2026, jaarlijks	i	€ 25.000	n

- **VOORSTEL: Faciliteren realisatie Provinciaal Programma Landelijk Gebied**

Omschrijving

De rijksoverheid werkt aan een samenhangend programma voor transitieopgaven in het landelijk gebied, het zogenaamde NPLG. Wettelijke grondslag voor dit programma zijn de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering, de Kaderrichtlijn Water en de Klimaatwet. Het NPLG wordt door provincies uitgewerkt in een eigen provinciaal programma, het PPLG (Provinciaal Programma Landelijk gebied). Het is nog niet duidelijk welke rol gemeenten uiteindelijk krijgen bij de uitvoering van het PPLG, maar we hebben minimaal een faciliterende rol. Deze rol willen we proactief oppakken. Dit mede om ervoor te zorgen dat we minimaal de achterstand in halen, die we afgelopen jaren hebben opgelopen in het toekomstbestending maken van ons landelijk gebied.

Om proactief aan de slag te kunnen met onze agrariërs, andere ondernemers, inwoners en andere stakeholders in het landelijk gebied en bijvoorbeeld gebiedsprocessen te kunnen ondersteunen en faciliteren, vragen wij voor 2025 een bedrag van € 25.000,-. We verwachten dat er straks vanuit het rijk of de provincie geld naar gemeenten stroomt voor deze rol, maar willen hetzelfde bedrag ook graag begroten voor 2026 en 2027 om in ieder geval continuïteit te kunnen garanderen in de gebiedsprocessen.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Ondersteuning realisatie PPLG 2025 t/m 2027 jaarlijks	i	€ 25.000	n

- **VOORSTEL: Ontwikkelen visie landelijk gebied**

Omschrijving

Het collegeprogramma en ook de nieuwe omgevingswet vragen om het opstellen van een visie voor het landelijk gebied. We willen samen met de inwoners en ondernemers van het landelijk gebied deze visie opstellen, waarin de kansen/perspectieven worden verkend, die passen in de Twenterandse context. De visie moet invulling geven aan de realisatie van de transitieopgaven met daarbij passende nieuwe economische dragers en bijdragen aan een sociaal vitaal platteland.

We verwachten in 2025 te starten met het opstellen van de visie en verwachten deze af te ronden in 2026. We vragen € 25.000,- voor het (laten) opstellen van de visie in 2025 en een zelfde bedrag in 2026.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Ontwikkelen visie Landelijk gebied (2025 en 2026 jaarlijks)	i	€ 25.000	n

- **VOORSTEL: Ontwikkelen toekomstvisie- en toekomstperspectief Engbertsdijksvenen**

Omschrijving

De komende jaren wordt er door de provincie gewerkt aan natuurherstelmaatregelen in en om N2000-gebied Engbertsdijksvenen. De maatregelen die getroffen worden behelzen vooral het creëren van de juiste hydrologische omstandigheden voor het behoud en herstel van het hoogveen. Voor deze maatregelen worden aan de oostzijde van het veengebied een groot aantal boeren uitgekocht en wordt landbouwgrond omgezet naar natuur. Daarnaast wordt het landbouwkundig gebruik van veel percelen beperkt door de vernatting. Aan de westzijde van het veengebied gebeurt dat ook, maar in beperkte mate. Naast de natuurherstelmaatregelen speelt ook de te hoge stikstofbelasting in het veengebied en spelen ook andere opgaven in de zone rondom het N2000-gebied.

Door deze ontwikkelingen staan de huidige verdienmodellen (met name in de landbouw), het verdienvermogen en de leefbaarheid onder druk. Tegelijkertijd zijn er kansen om met andere (passende) vormen van landbouw, ecosysteemdiensten en met recreatie en toerisme het gebied een nieuw perspectief te bieden. We willen samen met de provincie, andere partners, ondernemers en inwoners uit het gebied werk maken van dat perspectief. Dit is precies de wens van de coalitie, zoals verwoord in het coalitieakkoord.

We vragen voor het ontwikkelen van perspectief voor passende landbouw een bedrag van € 5.000,- in 2025, waarbij we ervan uitgaan dat het resterende bedrag vanuit de provincie komt. Vervolgens moet er vanuit de provincie en het Rijk geld komen om de transitie naar passende landbouw met ecosysteemdiensten mogelijk te maken.

Voor het (laten) opstellen van een integrale gebiedsvisie voor de gehele Engbertsdijksvenen en de zone eromheen vragen wij een bedrag van € 30.000,- voor 2025. Deze gebiedsvisie gaat ook over

grondgebied van Hardenberg en Tubbergen. Wij gaan er van uit dat deze gemeenten ook zullen bijdragen aan de gebiedsvisie, evenals de provincie. Voor de realisatie van de gebiedsvisie zullen vooraf afspraken moeten worden gemaakt over uitvoeringsgelden, met name met de provincie. Dit mede in het licht van het niet meenemen van meekoppelkansen in de huidige plannen voor de herstelmaatregelen.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Ontwikkelen van perspectief (t.l.v. reserve Platteland)	i	€ 5.000	n
Opstellen van integrale gebiedsvisie voor Engbertsdijksvenen (t.l.v. reserve Platteland)	i	€ 30.000	n

- VOORSTEL: Ondersteuning transitie landbouwbeleid**

Omschrijving

De landbouw staat voor een grote transitie naar een meer natuurinclusieve kringlooplandbouw met minder input van bijvoorbeeld kunstmest, fossiele brandstoffen en (kracht)voer. Ook moet de toekomstige landbouw zich aanpassen aan het veranderende klimaat. Europees, landelijke en provinciaal worden in het licht van deze transitie veel nieuwe wetten, regels en beleid gemaakt die allemaal landen op het boeren erf. Zoals het collegeakkoord oproept willen we, uitgaande van de kansen die de transitie biedt, proactief te werk gaan bij het helpen van de agrarische sector in de gemeente bij deze transitie. Samen gaan we op zoek naar nieuwe businesscases, die zowel lucratief als duurzaam zijn.

In 2024 zijn we gestart met het organiseren van bijeenkomsten voor agrariërs, waarin we met ze in gesprek zijn gegaan over de aanstaande veranderingen in de landbouw. Voor de ondersteuning van de uitvoering van het landbouwbeleid willen we de komende jaren onder andere (thema)bijeenkomsten blijven organiseren om onze landbouwsector zo goed mogelijk te informeren en bij te staan in de transitie en nieuwe vormen van landbouw te stimuleren. Om dit mogelijk te maken vragen we voor de komende 3 jaar incidenteel de volgende bedragen:

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Ondersteuning uitvoering landbeleid (o.a. organiseren bijeenkomsten) 2025 t/m 2027 jaarlijks	i	€ 15.000,-	n
Stimuleren biobased teelten (en op gang brengen biobased keten in de gemeente) 2025 t/m 2027 jaarlijks	i	€ 10.000,-	n

- VOORSTEL: Deelname Groene Metropool**

Omschrijving

Gemeente Twenterand heeft zich aangesloten bij de netwerkorganisatie Groene Metropool Twente. Naast het uitwisselen van kennis bevordert dit netwerk de samenwerking tussen Twentse gemeenten en initieert het gezamenlijke projecten.

De bijdrage voor het deelnemen van het netwerk bedraagt € 9.000,- per jaar. Gezien de grote meerwaarde zouden wij graag zien dat dit bedrag jaarlijks in de begroting wordt opgenomen.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Deelname Groene Metropool	s	€ 9.000	n

- VOORSTEL: Stimuleren biodiversiteit**

Omschrijving

De gemeente Twenterand steunt al jaren de biodiversiteit in de gemeente met projecten als 'Wies met de patries', 'Twenterand bloeit op' en het 'gratis bloemenzaadmengselproject'. Naast de bijdrage van de projecten aan de biodiversiteit zorgt het voor een mooier landschap en draagt het bij aan een stukje bewustwording.

Ondanks onze huidige inzet staat de biodiversiteit steeds meer onder druk. Als gemeente willen graag

ons steentje bijdragen aan het verhogen van de biodiversiteit. We vragen daarom structureel een bedrag van € 25.000,- per jaar om dat mogelijk te maken.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Stimuleren biodiversiteit	s	€ 25.000	n

- **VOORSTEL: Ervencoaches**

Omschrijving

Ervencoaches ondersteunen erven in het landelijk gebied (kosteloos) bij allerlei vragen of problemen. Ze worden voor een groot deel betaald door de provincie en gemeente dragen een deel bij. In 2023 is dit bedrag uit de ARR betaald. Voor 2025 vragen wij een bedrag aan € 7.500,- voor de inzet van ervencoaches. De verwachting is dat daarna de ervencoaches worden betaald vanuit het PPLG.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Ervencoaches	i	€ 7.500	n

- **VOORSTEL: Organiseren landbouwbeleefdag**

Omschrijving

Om de verbinding tussen agrariërs en inwoners van de gemeente te versterken organiseren we in 2024 samen met 'De streek van de boer Twenterand' en 'Gastvrij Twenterand' voor het eerst een landbouwbeleefdag. Daarnaast willen we de boeren een podium geven en het consumeren van lokaal geproduceerde producten stimuleren.

Op deze dag stellen deelnemende boeren hun erf open voor de inwoners en vertellen zij over hun bedrijf en het product/de producten die zij produceren. Langs de deelnemende erven worden fietsroutes gemaakt. Op een aantal locaties in de gemeente wordt een kleine streekmarkt gehouden, waar ook streekproducten kunnen worden geproefd en waar mensen kennis kunnen maken met het verhaal achter de producten.

Het is de bedoeling om van de landbouwbeleefdag een jaarlijks terugkerend evenement te maken. Hiervoor vragen wij structureel een bedrag van € 10.000,- per jaar.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Landbouwbeleefdag	s	€ 10.000	n

- **VOORSTEL: Van ondernemersfonds naar investeringsfonds**

Omschrijving

Met het Investeringsfonds Twenterand, momenteel bekend als het Ondernemersfonds (wat op het moment van schrijven allemaal nog in ontwikkeling is) versterken we onze gemeente door samen te werken. Jaarlijks wordt een bijdrage aan dit fonds verstrekt via een verhoogde OZB-opbrengst op niet-woningen.

Het oude Ondernemersfonds, met een budget van €100.000, zal komen te vervallen. In plaats daarvan wordt het nu een Investeringsfonds, een gezamenlijk fonds van de gemeenschap. Dit fonds stimuleert collectieve initiatieven die de lokale economie en leefbaarheid bevorderen. Het geld voor deze initiatieven komt uit het fonds zelf, waarbij de gemeente indirect bijdraagt via de verhoogde OZB op haar eigen panden.

Het Investeringsfonds brengt onderwijs, ondernemers, cultuur, sport, maatschappelijk organisaties en overheid samen. Deze samenwerking stimuleert creativiteit en innovatie, versterkt de banden tussen verschillende sectoren en draagt bij aan een bloeiend Twenterand voor ons allemaal. Door gezamenlijk te investeren kunnen we meer bereiken dan individueel mogelijk is. Het fonds biedt een platform waar ideeën worden uitgewisseld en gezamenlijk wordt besloten over de beste manier om onze gemeente te versterken.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n

Ondernemersfonds vervalt	s	€ 100.000	v
OZB opslag eigen gebouwen	s	€ 40.000	n
Investeringsfonds		€ PM	

- **VOORSTEL: Uitbreiding platform www.actieftwenterand.nl – Sjors Sportief/Creatief met organisaties, informatie, aanbod en kennismakingslessen sport en cultuur**

Omschrijving

Het verleiden van sport- en beweegaanbieders alsmede cultuuraanbieders om hun reguliere aanbod en kennismakingslessen zoveel mogelijk op te nemen op het platform www.actieftwenterand.nl. en actief te houden. Aanbod in de volle breedte van hun doelgroepen, van jong tot oud. Dit met als doel om zoveel mogelijk inwoners inzicht te geven in de sport- en beweegmogelijkheden in Twenterand. WENS: Uitbreiding formatie t.b.v. Platform / Sjors - Sportstimulering. Projectperiode 2025 (10k) en 2026 (10k).

Capaciteitsuitbreiding is noodzakelijk t.b.v. uitbreiding aanbod Platform / project Sjors naar doelgroep middelbare schooljeugd 12-18 jaar

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Uitbreiding formatie t.b.v. Platform / Sjors - Sportstimulering. Projectperiode 2025 (10k) en 2026 (10k).	i	€ 10.000	n

- **VOORSTEL: Vervanging sportaccommodaties**

Omschrijving

ONTWIKKELING Nieuwe Sporthal Vriezenveen

In Vriezenveen staan een aantal binnensportaccommodaties die (op korte / middellange) termijn aan vervanging toe zijn. Het gaat om Sporthal De Stamper, de semi permanente sporthal en het gymlokaal aan de Krijgerstraat. De voorbereidingen voor de ontwikkeling van een nieuwe sporthal in Vriezenveen worden op dit moment getroffen. De zoektocht naar een definitieve locatie, programma van eisen en voorlopig ontwerp van een nieuwe sporthal worden uitgewerkt. Om deze voorbereidingen gestalte te kunnen geven is in 2025 een voorbereidingskrediet nodig van 280.000,- euro.

De kapitaallasten voor de volledige dekking van de toekomstige investering in de nieuwe sporthal zijn nog niet toereikend. Op een later moment volgt een adviesnota voor de volledige investering en ophoging kapitaallasten.

ONTWIKKELING Kunstgrasvelden:

Het kunstgrasveld van korfbalvereniging SDO is versleten en zal conform planning in 2025 worden vervangen. Temeer ook om te kunnen voldoen aan de nieuwe veldafmetingen die het Koninklijk Nederlands Korfbal Verbond vereist met ingang van 2026. Voor de vervanging van het kunstgrasveld is een krediet van 125.000,-- euro nodig. De kapitaallasten zijn reeds opgenomen in de begroting. Het kunstgrasveld van voetbalvereniging Voorwaarts zal conform planning in 2025 worden herkeurd. Indien vervanging noodzakelijk wordt geacht zal dit niet eerder dan 2026 plaatsvinden.

ONTWIKKELING Inventaris Het Punt / De Klaampe

Sportmateriaal zoals gymtoestellen zijn aan vervanging onderhevig. Het Punt en De Klaampe zijn niet in staat om binnen eigen exploitatie deze sportmaterialen te vervangen. Dit komt mede vanwege het feit dat zij geacht worden het tarievenbeleid voor verhuur van sportaccommodaties van de gemeente te volgen. Dit maakt dat structureel jaarbudget voor vervanging van dergelijke materialen in beide accommodaties noodzakelijk is. Voor de vervanging van inventaris is daartoe structureel 11.000,-- (5.500,-- per accommodatie) per jaar nodig.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Vervanging inventaris sporthal 't Punt / De Klaampe	s	€ 11.000	n

Vorbereiding ontwikkeling nieuwe sporthal Vriezenveen	i	€ 280.000	n
Vervanging kunstgrasveld SDO, kapitaallasten zijn al geraamd (Krediet € 125.000)	s	€ 0 kapitaallasten	n

- VOORSTEL: Ontwikkeling 2 van de 4 inclusieve speeltuinen**

Omschrijving

In het huidige coalitieakkoord is één van de ambities om iedereen mee te kunnen laten doen binnen Twenterand. Om dit te bewerkstelligen richten we ons op het realiseren van een inclusieve speeltuin in elke kern, waar ook kinderen met een beperking kunnen spelen. Deze in het coalitieakkoord omschreven doelstelling komt bovendien terug als één van de uitgangspunten in de onlangs door de raad vastgestelde sport- en beweegvisie, waarbij we ernaar streven dat sport en bewegen voor iedereen mogelijk moet zijn, ongeacht leeftijd, beperking of achtergrond.

Momenteel wordt onderzocht en uitgewerkt welke locaties zich lenen voor de ontwikkeling van inclusieve speeltuinen. Op basis van deze uitwerking zal college en raad een voorstel worden voorgelegd voor in eerste instantie de ontwikkeling van twee inclusieve speeltuinen in 2025 en twee in 2026.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Aanleg van 2 inclusieve speeltuinen 2025	i	€ 200.000	n
Aanleg van 2 inclusieve speeltuinen 2026	i	€ 200.000	n
Onderhoud speeltuinen voor 2026 (voor 2 speeltuinen)	i	€ 10.000	n
Onderhoud speeltuinen vanaf 2027 (voor 4 speeltuinen)	s	€ 20.000	n

- VOORSTEL: Aanloopkosten ontwikkeling 4 open / vitale sportparken - Onderzoek ontwikkeling sport binnen Project Vriezenveen Zuid**

Omschrijving

In Twenterand hebben we een 4-tal sportparken, in iedere kern één sportpark. Met het vaststellen van de nota sportaccommodatiebeleid Twenterand 2024 - 2032, de kracht van ruimte voor sport zetten we de komende jaren in op de doorontwikkeling naar open vitale sportparken. In 2025 starten we met de eerste voorbereidingen voor deze ontwikkeling en zetten we in op het inzichtelijk maken van de mogelijke wensen en ontwikkelingen uitmondend in enkele scenario's per sportpark.

In de jaren daarna volgt een definitieve uitwerking en voorstel per sportpark wat betreft mogelijke scenario's, investeringen en (consequenties voor) dekking. De aanloopkosten voor 2025 zijn incidenteel en verzocht te begroten in de programmabegroting 2025.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Aanloopkosten ontwikkeling 4 open / vitale sportparken	i	€ 80.000	n

- VOORSTEL: Onderzoeken i.r.t. vervanging / privatisering sportvelden**

Omschrijving

In het kader van vervanging en privatisering van sportaccommodaties (velden, kleedkamers e.d.) dient voorafgaand onderzoek te worden gedaan naar de staat van de betreffende sportaccommodatie. Dit om scherp te stellen of vervanging van bijvoorbeeld de ondergrond gestalte moet krijgen. Dergelijke onderzoeken zijn incidenteel en kosten circa 5.000,-- euro per onderzoek. Voor 2025 wordt rekening gehouden met een 3-tal van dergelijke onderzoeken.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n

Onderzoek vervanging en privatisering sportaccommodaties	i	€ 15.000	n

Subdoelen

Overzicht voorstellen Bedrijfsvoering

Activiteiten

- VOORSTEL: Vervanging AV-installatie raadszaal**

Omschrijving

De audiovisuele apparatuur (AV) in de raadszaal (en de trouwzaal) is sterk verouderd. De griffie werkt samen met een delegatie vanuit de gemeenteraad aan de opstelling van een plan van eisen en dat gaat leiden tot een investering in 2025 van geraamd € 100.000 leidend tot structurele lasten van zo'n € 12.000 vanaf 2026.

Uiteraard wordt bij de opstelling van het plan van eisen afgestemd met het traject van verbouw en herinrichting van het gemeentehuis en daarbij specifiek met de eventuele gevolgen voor gebruik en inrichting van de raadszaal. Mogelijk dat hier nog gevolgen gaan ontstaan voor inrichting en meubilair.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Vervanging AV-installatie raadszaal (Krediet € 100.000)	i	€ 12.000	n

- VOORSTEL: Verhoging rekenkamerbudget**

Omschrijving

Het huidige budget is ca. € 0,47 p/inw. Het normbedrag volgens onder meer BZK, VNG, Vereniging van Raadsleden, Vereniging van rekenkamers en Vereniging van Griffiers is ca. € 1,20 p/inw. In 2024 is gestart met een aanbesteding van de Rekenkamer. Om uit te gaan van een reële uitvraag heeft het presidium op 19 maart jl. besloten voor te stellen het budget m.i.v. 2025 structureel te verhogen naar € 0,75 p/inw. wat neerkomt op een verhoging met ca. € 9.000 naar €25.000,-.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Verhoging rekenkamerbudget	s	€ 9.000	n

- VOORSTEL: Verhoging budget accountant**

Omschrijving

Het geraamde budget voor de accountant blijkt structureel te laag te zijn. Voor 2024 is door BDO aangegeven dat de kosten voor haar werkzaamheden op € 190.000 worden geraamd (excl. vervolg fraudeonderzoek). Het huidige begrote bedrag is € 102.000. Dat betekent een verhoging van de raming met € 90.000,- met als belangrijkste oorzaken: inflatiecorrectie, meerwerk als gevolg van de kwaliteit van de door de gemeente aangeboden gegevens en extra SiSa-controles.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Verhoging budget accountant	s	€ 90.000	n

- VOORSTEL: Uitwijklocatie trouwzaal**

Omschrijving

n verband met de verbouwing/herinrichting van ons gemeentehuis is de trouwzaal bijna een jaar niet te gebruiken. Er is een uitwijklocatie gevonden en dit brengt eenmalige kosten van € 10.000 met zich mee.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Uitwijklocatie trouwzaal	i	€ 10.000	n

• **VOORSTEL: Pilot DGW**

Omschrijving

Pilot DGW

DGW (datagedreven werken) gaat om het analyseren, doorgronden en sturen op basis van data. Waarmee de kwaliteit van besluitvorming toeneemt omdat die mede plaatsvindt op basis van inzichten verkregen uit data. Twenterand heeft de eerste stappen gezet – met name in het sociaal domein – en uit de raadsinformatiebijeenkomst van 29 januari 2024 is gebleken dat het ook voor andere domeinen als toegevoegde waarde wordt gezien als daar stappen worden gezet.

Daarom willen we nu vervolgstappen zetten, gebruikmakend van een daarvoor – samen met een extern deskundige – opgestelde roadmap. Deze roadmap schetst het traject om DGW verder uit te bouwen en in de vorm van een aanpak bestaande uit drie fasen:

- Standaardiseren. Centraal staan hier het optimaliseren van datavaardigheden van medewerkers en het opzetten van basisprocessen.
- Verdiepen. Hier gaat het om een verdiepingsslag op kennis, vaardigheden en thema's als datastrategie en datamanagement.
- Verbreden. Dit is het 'verbreden' van opgedane kennis en ervaring met als einddoel een uniforme aanpak ingebed in de organisatie.

Het doorlopen van deze fasen vraagt een goede voorbereiding en adequate begeleiding en daarmee tijd en middelen. Verwacht wordt dat deze fasen in een periode van drie jaar afgerond kunnen worden en daarom wordt hiervoor een pilot ingericht. Wat middelen betreft gaat het om € 100.000 per fase, in totaal € 300.000. Deze middelen worden besteed aan met name externe ondersteuning voor ontwikkeling en implementatie DataWareHouse-omgeving, om verzamelen, opslag, beheer en ontsluiten van data te regelen. En aan een uniforme en toekomstbestendige toolset, ten behoeve van presentatie functionaliteiten.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Pilot DGW (2025 t/m 2027, jaarlijks)	i	€ 100.000	n

• **VOORSTEL: E-depot**

Omschrijving

E-depot staat voor een digitale voorziening voor het bewaren en beschikbaar stellen van wettelijk blijvend te bewaren informatie. Volgens de definitie van het Nationaal Archief is een e-depot: 'Het geheel van organisatie, beleid, processen en procedures, financieel beheer, personeel, databeheer, databeveiliging en aanwezige hard- en software, dat duurzaam beheren en raadplegen van te bewaren digitale archiefbescheiden mogelijk maakt.'

Het heeft een wettelijke basis op grond van de eis van het selecteren en overbrengen (naar een bewaarplaats) van blijvend te bewaren informatie.

Hierin trekken wij op samen met andere Twentse gemeenten vanuit het IT-platform Twente, met een marktconsultatie en analyse en een daarop gebaseerde businesscase. Daarbij hebben wij, samen met een 7-tal andere gemeenten gekozen voor de variant van een e-depot geboden door een ervaren provinciale archiefinstelling met als argument ontzorgd te worden. Deze variant vraagt € 70.000 per jaar. vooralsnog voor de duur van een proefperiode van 2 jaar, waarna een definitieve beslissing genomen zal worden.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
E-depot (2025 en 2026, jaarlijks)	i	€ 70.000	n

• **VOORSTEL: Corsa**

Omschrijving

Corsa is een zogenaamd DMS (document management systeem), een digitaal systeem voor het archiefwaardig (duurzaam en toegankelijk) opslaan en bewaren van digitale stukken. Twenterand gebruikte dit tot 2017, toen werd overgestapt op de ESuite als zaakstelsysteem. Vanaf toen werd Corsa aangehouden voor raadpleegdoeleinden, omdat de inhoud niet werd overgezet naar ESuite. Dit laatste kost jaarlijks zo'n € 15.000.

Bij de overgang naar Djuma vanaf 2023 zijn alle dossiers uit ESuite ook overgezet naar Djuma.

Sluitstuk van de invoering van Djuma is het overzetten van die dossiers, waarvoor dit nodig is, uit Corsa naar Djuma gevolgd door het uitfaseren van Corsa. Daarmee geven we invulling aan wet- en regelgeving die ons verplicht deze data te bewaren en te kunnen ontsluiten, tot aan de termijn van archiefvernietiging.

Dat vraagt eenmalig € 100.000, maar daar staat tegenover dat de jaarlijkse kosten ad. € 15.000 voor het aanhouden van de raadpleegfunctie vervallen vanaf 2026.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Corsa (bewaren data)	i	€ 100.000	n
Corsa (lagere kosten door uitfasering vanaf 2026)	s	€ 15.000	v

- VOORSTEL: Cloudontwikkelingen**

Omschrijving

T.a.v. software is ons beleid om noodzakelijke software zoveel als mogelijk in de cloud te hebben om de beheerkosten van software te beperken. Welke applicaties naar de cloud overgaan hangt mede af van de mate waarin dit bij leveranciers mogelijk is en van wanneer er belangrijke wijzigingen in applicaties plaatsvinden. Goede uitvoering vraagt structurele middelen en daarvoor wordt voorgesteld het onderhoud software budget structureel met € 25.000 te verhogen.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Cloudontwikkelingen	s	€ 25.000	n

- VOORSTEL: Elektronisch ondertekenen**

Omschrijving

We gaan bij onze gemeente steeds verder met het digitaliseren van werkprocessen. Ook communicatie met inwoners en organisaties gaat steeds vaker digitaal. Met de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv; inwerkingtreding naar verwachting 1 januari 2025) krijgt de burger het recht op digitaal zakendoen met de overheid. Dat vraagt om het elektronisch ondertekenen van documenten.

Elektronisch ondertekenen van documenten maakt werkprocessen efficiënter en draagt zo bij aan geheel digitaliseren ervan. Digitale documenten hoeven niet langer te worden geprint, ondertekend en daarna weer gescand, maar kunnen direct online ter ondertekening verzonden worden.

Er zal gebruik worden gemaakt van de applicatie die bij de Griffie al is ingevoerd en het vraagt vanaf 2025 € 15.000 structureel.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Elektronisch ondertekenen	s	€ 15.000	n

- VOORSTEL: Regeling thuiswerken / hybride werken**

Omschrijving

Als gevolg van de herinrichting van het gemeentehuis en om in te spelen op de huidige ontwikkelingen op de arbeidsmarkt is er een keuze gemaakt voor het plaats- en tijdonafhankelijk werken (hybride).

Daarbij is de werkgever verplicht vanuit Arbowetgeving en goed werkgeverschap zorg te dragen voor een gezonde en ergonomische werkplek thuis. Daarvoor is een regeling opgesteld waarbij medewerkers een maximale vergoeding kunnen ontvangen voor het inrichten van de thuiswerkplek en ICT voorzieningen. De bedragen zijn per medewerker max. € 800,- voor de thuiswerkplek en max. € 400,- voor ICT. Voor 2024 wordt uitgegaan van een eenmalige uitgave van € 240.000 ten laste van de 'reserve Personeel'. Voor de jaren vanaf 2025 wordt t.b.v. nieuw instromende medewerkers een bedrag geraamd van jaarlijks € 32.000.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Regeling thuiswerken / hybride werken	s	€ 32.000	n

- **VOORSTEL: CAO kosten**

Omschrijving

In de begroting 2024 was een salarisstijging van 4,2% geraamd, in werkelijkheid komt deze neer op 6%. Deze extra stijging wordt meegenomen in de Berap 2024 en werkt door in de jaren daarop voor een bedrag van € 375.000.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
CAO Kosten	s	€ 375.000	n

- **VOORSTEL: Opleidingskosten**

Omschrijving

Opleidingskosten

In het raadsdebat van 14 mei is uw raad verschillende scenario's voorgelegd vanuit de organisatieontwikkeling. In deze kadernota zijn de opleidingskosten van € 70.000 verwerkt, die een onderdeel waren van scenario 1.

Dit niveau van opleidingskosten valt namelijk binnen de norm van 1,8% die in de programmabegroting 2021 door uw raad is besloten.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Opleidingskosten	s	€ 70.000	n

- **VOORSTEL: Partnerschap Melle**

Omschrijving

Partnerschap Melle

In het kader van het beoogd partnerschap tussen de gemeenten Melle en Twenterand wordt een budget van € 5.000 per jaar opgenomen. Hiermee kunnen initiatieven op het gebied van onderwijs, cultuur en economische samenwerking gestimuleerd en mede mogelijk gemaakt worden. Het doel is het partnerschap met de gemeente Melle in 2024 te formaliseren.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Partnerschap Melle	s	€ 5.000	n